

La Veu de Catalunya

5cent.

ANY 1er. NÚM. 29

BARCELONA: DILLUNS 30 DE JANER DE 1899

EDICIÓ DEL MATÍ

DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTICIAS Y ANUNCIS
Redacció y Administració: Rambla de las Flors, 25.—Teléfono 152.
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
BARCELONA (Edició del vespre... 1 pta. al mes)
ESPANYA... 4 ptas. trimestre
Fora d'ESPANYA... 9
Paquet de VINTICINCH NÚMEROS... 75 céntims
Anuncis, esquelas, remittes y reclams, a preus convencionals. Per l'edició del vespre s'admeten esquelas mortuòries fins a las sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a les dues de la matí.

Anuncis del dia
Sant Hipòlit, prebete, y Santa Martina, verge y marte
Sant de demà: Sant Pere Nolasc, confessor y fundador, fill del Llangonedós; lo Beato Bernat de Travassós, marítim, y Santa Marcel·la, vídua.
Quaranta hores: Continúan en la parroquia de Sant Agnès.—S'exposa a dos quarts de vuyt del matí y se reserva a dos quarts de sis de la tarda.—Demà seguirán en la mateixa iglesia.
Cort de Maria: Fa la visita a la Mare de Deu de la Salut, a Sant Jaume, a be a la plaça Queralt, en los Agostins.—Demà a la Mare de Deu de Tots los Sants y del Amor Hermà, a Santa Maria del Mar, privilegiada.
La Missa d'avuy: Es de Santa Martina, verge y marte.—La de demà es de Sant Pere Nolasc, confessor y fundador.

Observatori meteorològic de la Universitat.—D.^{re} E. Lozano.—29 janer.
Hores d'observació.—8 matí; 3 de la tarda.—Baròmetre a 0 y al nivell del mar: 760.14; 767.80.—Temperatures: Màxima: 19.5 sol; 11.5 ombra. Mínima: 1.0 red.; 3.0 ombra.—Termòmetre tipo: 7.5; 10.4.—Pluja en 24 hores: Mil·límetres: 4.80.—Aigua evaporada en 24 hores: 0.6; 2.11.—Graus d'humitat: 65.6; 83.7.—Vents: Direcció: O.; OSO. Velocitat per 1^a: 0.6; 3.9.—Estat del cel: Cel tapat; Nubols.—Núvolos: Classe: Nimbo. Cúmulus Cirrus Nimbus. Cantitat: 1.0. 0.6.—Observacions: Temps variable.
Sortida del Sol, 7 h. 17 m.—Festa, 5 h. 10 m.—Sortida de Lluna, 8 h. 8 m.—Festa, 5 h. 33 m.

J. MARSANS ROF.—Valors y cupóns
Rambla de Canaletas, 2
S'admeten Cubas, emissió 1890 y Obligacions 8 per 100 Fransas, emissió 1878, pera aegirlos hi la correspondent fulla de cupóns.

LVMEN
Bec d'Incandescencia pe'l Gas
L'únich que dona una llum molt brillant sense tans més ó menys verdures ó palits. Llum rosada que no fatiga la vista ni deprimeix lo sistema nerviós. Dona gran relleu y el verdader color als objectes; no fa fum, ni olor.
Potencia lumínica 100 bujías
GASTO: La meitat del d'un bec ordinari
Propia ab la seva gran irradiació per los grans establiments y els grans locals.
DESPATX.—Clarín, 46 y 48, baixos.—BARCELONA

CONSTRUCCIONS SISTEMA "MONIER,"
DE CIMENT Y FERRO
CLAUDI DURÁN
(Societat en comandita)
RONDA SANT ANTONI, 9
Teléfono en lo despach, número 1855
y en los talleres, número 3303
Aquestes construccions que per sa duració, llergeresa ó impermeabilitat no tenen rival, se recomanen molt especialment al senyors propietaris, arquitectes y constructores, pera substituir ab ventajosa los diposits de zinc, plom ó ferro en sas diverses aplicacions, pera la instal·lació de anomenats POTS MOURAS, que fan innecessaris los diposits de matèries fecals, en benefici de l'higiene y de l'economia.
Constituïx una especialitat de la casa, la construcció de safreixos transportables, banyeres, aigües, serpentins, etc., molt econòmics y forts.

RECORTS Derrera carlinada per Marian Vayreda
—DE LA—
Impressions personals sobre la darrera guerra carlina. Un volum, 10 rals, en totas las llibrerías de Barcelona. Se remeten per correu certificats, enviant 3 pessetas a l'Administració d'aquet diari.

HERMÓS ESPECTACLE!!
Tots los quadros al oli y demás objectes d'art que per no haberse venut aquets dies encara siguin lo diumenge al
SALÓ DE VENDAS, PORTAFERRISSA, NÚMERO 8
SE DONARÁN al que més hi digui en las dugas subastas que's farán diumenge, de 11 del matí a 2 de la tarda, y 6 a 9 del vespre. Aprofitin l'ocasió perque'l local se tanca definitivament lo dia 31 de janer.

MOTORS DE GAS
nats, bons y baratos, se'n venen desde mitj cavall de força, fins a 15 cavalls. La persona que'n necessiti algun pot dirigir-se a F. P.—CARRER DIPUTACIÓ, 218, 1.º

REFORMA DE LLETRA
PER LO CALÍGRAFO
R. SERRA
Carrer del Call, 28, 3.er

Després de la victoria

Ja es mort! ja es mort! deyan dimars los nostres amichs tornant, tots cofoyos, de la sessió de la Econòmica.
Mort potser no ho es encara l'caciquisme omnipotent y malfactor que ha exercit en nostra terra un dels catalans més esgarriats. Però qui hagués vist y conegut los socis de la Econòmica que'l dimars anavan a tirar a la urna aquella papeleta a favor del nostre company Sunyol, que, en la circumstancia, era un colp de massa a la testa del gran cacich, y hagués vist, més tart, l'entusiasme ab que aquells votants, que eran lo bo y millor de Barcelona, aplaudían los enérgics anathemas que contra aquest se fulminavan, hauria comprés que si l'cacich màxim de Catalunya no es mort, ha rebut al menos una ferida de las que no se'n cura.
Are aixó ja ho ha entés gayre be tothom en la nostra terra; y aquest convenciment ha entrat en l'esperit de tots, fins en lo d'aquells que encara s'amaguen de dirho, ab verdadera satisfacció.

victoria als quins en aquella corporació lo combateren.

En aquest punt las darreres llyuyas de la Econòmica contenen potser la major y més profitosa de sas ensenyansas.

¿Qui ha mort lo caciquisme en la Econòmica, deslliurant a n'aquesta corporació d'un entrebanch que li impedia servir lliurement los interessos de sa finalitat? Donchs ha estat lo sacrifici dels exclusivismes de grupo en aras del objecte comú, fet per tota la gent d'intenció recte de la corporació.

Si'ls elements de seny y d'indipendencia de dins de la Econòmica s'haguessen entossuats a entrar en la llyuya contra'l caciquisme ab esperit de grupo, los nostres amichs catalanistas no haurían pogut organitzar la combinació de foras ab que s'ha conseguit la victoria.

Mal ferit lo caciquisme d'en Planas, no podem pas dir que ha mort aquí'l caciquisme; de primer, perque'l d'en Planas encara tirarà coscas, y després, perque en la mort dels cacichs també pot dirse alló:—El rey ha muerto. ¡Viva el rey!—Altras y més grosses llyuyas haurán de sostenir los qui de cor, encara que ab més ó menys acort, volen treballar en la noble causa de fer digna y prosperar a Catalunya.

Mes hi ha un medi segur de guanyar las totas. Aquest medi es lo seguit per los vencedors del caciquisme en la Econòmica:

Lo sacrifici dels exclusivismes de grupo en aras del objecte comú, fet per tota la gent d'intenció recta.

N. VERDAQUER Y CALLIS.

LA GUATLLA

Se deya Germana de Naives y, en la flor de sa juvenut, la tísia la minava sordament. Los metges l'havien enviada al suau clima del Mitj-dia, y per aixó s'establí junt ab lo seu marit Roger, a un dels recóms d'aquell paradís de Nissa que'n diuhem "L'Africa xica". Allà los jardins de tarongers, limoners y rosas, se segneixen l'un a l'altre desde la montanya al mar, que's veu blava y quieta com un llach entre la punta Sant Hospici y'l cap d'Aglio.

Lo cambi de clima y la dolura del ayre semblaren exercir primer una acció benèfica. La clemencia d'aquell lloch primaverat donava a la malalta un viscolament de voluptuos encant. No estava tan flaca com avans, los llabris y las galtes tornavan a enorgir-se y'ls ulls negres y fonsos, lluhian ab més carinyo. L'enamorat marit, estava boig de alegría y no tenia prou paraules per alabar la màgica influencia d'aquella terra de miracle. La terrible malaltia té aquets moments de calma, de casi resurrecció, que fan creure en lo retorn a la salut, com un dia clar y seré de tardor pot fer creure que torna la primavera.

Però ella no s'hi enganjava y un presentiment molt subtil li descubria los traydors progressos del mal. Sols en Roger, que vivia sempre a son costat, se feya il·lusions y s'adormia en aquella falsa quietut.
Com s'estimavan ab deliri, gosavan del encant d'aquell país que convidava al amor. Feyan llargues passejades pels camins, florits de rosas y geranis, en los que en Roger s'emborrassava de sol, de olors y de falagueros esperansas. Ab tot, quan vingueren las enervants calors d'abril, la debilitat de Germana se accentuà; ja no podia caminar sense cansarse y al fi sols pogué dur unas voltes pels jardins entre'ls tarongers que florían per tot arreu com una crudel ironia.

Un dia després de dinar, en mitj del silenci assoleyat d'aquella hora, sentíen un cant característich d'aucell. Eran tres notes, la primera un xich llarga, las altres breus y sacchajadas, que's repetían sovint y ab molta claretat.
—¡Escolta!—digué ella.—Sembla'l cant de la guatlla, el que sentiam als nostres camps de las Ayvelles.
—Es vritat—respongué ell.

Y llavors li explicà las costums nòmades d'aquellas bestiolas que passen dos cops el mar, primer per anarsen al Africa quan los primers frets y després per tornar a la primavera, parantes a tot arreu ahont troban forsa herba y menjar al seu gust.

—Per ara—seguí dihent—se deixan caure al litoral perque'ls camps florits los hi proporcionan tot lo que necessitan, pero quan vingui l'Agost, las trobarás a Ayvelles y las tornarás a sentir cantar en mitj dels blats.
Però ella movia'l cap ab tristesa.
—No, ja no las tornaré a sentir a casa, ja no tornaré a veure'ls camps de blat com creixen fins a vora'l bosch.

En Roger desesperat li agafava las mans y las hi omplia de petons, protestant d'aquellas paraulas d'amargura.

—Per què feres il·lusions?—responia la noya.—Si, ja ho sé que estich perduda. Ja no tornaré a Ayvelles perque ni foras m'quedarà pera fer el viatge. Me moriré aquí y tu'en tornarás sol y després d'haverme plorat sincerament, m'oblidarás consolant una altra.

En Roger protestava indignat, abraçantla apassionadament.
—¡Vida meva! Testimo tant que may més n'estimaré cap altra. ¡Thú juro!
—Pobre amich meu! No ho jurs. La malaltia m'ha donat una segona vista, un esperit més penetrant. Ara't coneix millor que tu't pots coneixe. Tu estimas l'amor primer que tot y quan jo ja no seré aquí pera donartel, l'anirás a buscar a un altre puest. ¡Escolta, com canta la guatlla allà abaix sota las oliveras! La primavera que ve, quan tornarà a cantar ja no't recordarás de mí.

Germana's morí tal com ho pressentia, a la villa de "L'Africa xica" y en Roger ple d'amargura, feu portar lo cos a Ayvelles ahont l'enterraren en un cementiri petit y vert, separat sols dels camps de blat per una paret natural d'arbres. Los primers mesos de dol, lo viuó l'hi passà a la caseta ahont portà la seva dona quan se casaren, perque allà tot li parlava de la morta. La soletat li era dolorosa pero necessaria. Cada objecte li recordava las horas deliciosas de la intimitat conyugal y aquestos recorts penosos li deixavan l'anoransa del goig perdut. A n'aquesta anyoransa del be desaparegut s'hi afegia lo desitj de recuperar lo que s'hagués sigut franch ab ell mateix hauria confessat que més que la estimada de qui plorava la pèrdua, li faltava l'amor. L'alegria dels camps a la matí, la tristesa dels boscos cap al tart, li feyan despertar aquella necessitat d'aymar de que estava mitj avergonyit.

Una tarde d'estiu, mentres mirava com el payssatge s'omplia de sombras, sentí en los blats las notas de la guatlla y aquest crit dels aucells de pas lo feu reconcentrase.

Ell mateix s'admirà del giro que havien pres sos pensaments; extranyas preocupacions lo distreyan del seu dolor; pensà que la soletat es mala consellera y prengué'l determini de viatjar esperant que aixís mantindria la seva pena més pura y més viva, del mateix modo que un ciri s'encén millor sacchajant lo mitj del vent.

Però ¡ay! l'home es un sér il·lògic, inconsistent y complicat, tan incapàs de fer durar lo plaser com lo dolor. L'any següent, y al mes d'abril, prop del Mediterrani, y entre las espléndidas flors que de tot arreu brotaván, Roger se passejava del bras d'una rossa esbelta y preciosa que ab los ulls sensiblaus li parlava d'amor. Ocupat en sa egoista satisfacció no pensava més que'n gosar las delicias de l'hora present, oblidant per complet lo temps passat. De prompte, allà baix, entre las oliveras, desde'l fons de l'herba espessa esmaltada d'anemonas rojas, se sentí'l cant breu y redoblant de la guatlla que donava son crit d'invitació al amor.

En Roger se detingué y sentí una esgarriansa. Li semblava veure aixecar lo fantasma de Germana, cridantli:—¡En recordaten!
—¿Què tens així men? ¿En què pensas?—digué la rossa enyorada mirant lo ab dolura.

Aquella mirada'l retornà y pogué respondre:
—Res. Al passar del sol a l'ombra me ha vingut una esgarriansa de fret.

Després donà una fonda mirada a n'aquella dona encantadora y aixís se complí la predicció de Germana. L'ocim d'oblit quedava confirmat, y'l cant de la guatlla s'emportava al través de las oliveras l'últim recort de la morta.

ANDRÉ THEURIET.

Lo servey de paquets postals

Los polítics espanyols, constantment ocupats en llyuyas bisantinas, ignorants de tot lo que's refereix als problemas de la producció, donan mostra d'absoluta incapacitat pera legislar y administrar los interessos de Catalunya. Per ells Espanya es lo saló de conferencies, no veuen més enllà de la Puerta del Sol, no plou a Madrid, donchs es que hi ha gran sequeta en tota Espanya. Aixís es que jutjan de las necessitats del comerç y industria espanyolas per las esquivadas del comerç ó industria madrilenyas.

Aquest criteri, ó més ben dit, aquesta falta de criteri lo veym reproduirse sempre que's tracta dels interessos del comerç català, y n'es una prova més lo que succeïx ab lo servey de paquets postals.
Desde'l mes de novembre de 1880, las principals nacions d'Europa disfrutan de las ventajas del servey internacional de paquets postals, poguent totas ellas enviar tota mena de mercancías a preus baratíssims en paquets que tingan 3 kilos de pes.

Espanya y'l comerç espanyol no disfruta per l'interior d'aquest servey, y aixís resulta que per l'envio d'un paquet per l'interior de la Península hi ha que pagar segons la tarifa d'encàrrecs, ab lo que's dona'l cas, veraderament absurd, de que costi molt més car l'envio d'un paquet d'una provincia a una altre que'l que pot venir de París ó Londres.

Alguns exemples esclariran més lo expostat.

Cost d'un paquet de 5 kilos de Barcelona a

	Ptas.
La Corunya	7.01
Huelva	5.30
Oviedo	5.23
Madrid	2.83
Bilbao	3.08
Desde Fransa a qualvol punt de	
Espanya	1.25
Luxemburg	1.25
Portugal	1.25
Austria-Hungria	2.25
Alemanya	1.25
Suïssa	1.25
Bulgaria	3.75

Segons càlculs del senyor Rahola se importan anualment a Espanya 1.500.000 paquets postals que al promedi de 2 kilos per paquet representen 3 milions de kilos de mercancías, quasi totas ellas de bastant valor.

Las companyas de ferrocarril espanyolas cobran per cada paquet postal vingut del extranger 0.75 pessetas, y pels que circulan per l'interior d'Espanya 2.33, es a dir, en igualtat de circumstancias transportan la mercancia extrangera per la tercera part de lo que exigeixen a las nacionals.

De tots aquestos absurdos resulta que en determinats casos li es més ventajós al comerciant català acudir al servey internacional y expedir a Fransa de tránsit pera Espanya la mercancia en paquet postal, encare que al entrar a la Península tinga que pagar drets d'aranzel.

Lo Foment, en Setembre de 1891, va presentar al Govern una instancia fentli avinent la esmentada situació del comerç català; mes malgrat sas constans gestions no ha pogut conseguir res.

Lo senyor Rahola, feu una interpel·lació en lo Congrés sobre'l mateix assumpte, y ni siquiera merqueu cap contestació per part del ministre. Ultimament, quan l'informe sobre lley d'ausilis a las companyas de ferrocarrils van tornar los comerciants a acudir demandant que, entre las condicions per concedirlos, hi fos la de establir lo servey de paquets postals. Tampoch conseguiren res. Y com si aixó fos poch encara, fa poch dies que lo Govern ha suprimit lo servey de paquets postals entre la Península y las ex-possessions espanyolas de Cuba, Puerto Rico y Filipinas.

Hi pot haver encare qui dupli delanecessitat de l'autonomia a Catalunya pera que agricultors, fabricants y comerciants puguin desenrotillar las riquesas publicas?

A.

SOTA TERRA
La baxada al avench del Bruch

Fragment d'una conferencia donada al Centre Excursionista

Y III
Els estés ja, nos baixaren un feix de 80 metres d'escala de corda que varem portar

fins a la entrada de la galeria descendent, y un cop allí vaig dir al Farret que'l deixés anar, y'l feix començà a rodolar galea avall arrastrant las pedras y produint un terratímol que espantà al Farret, qui no pogué menos d'exclamar:—¿Qué ha fet aré? ¿Hont las trobarém aquestas escalas?

—Mes jo, per tota resposta, passo endavant; en l'aixamplament sobredit hont la galeria girava trobarem lo feix d'escalas que portarem fins al mirador ó entrada del segon avench y allí varem subjectarlas tan fort com poguerem en unas groixudas estalagmites, deixantlas anar luego daltabaix. Lo Farret no hi veyá de cap ull; no més feya que llenar exclamacions devant la sublimitat d'aquell lloch; jo vaig lligarme una corda a la anella del cinturó y començó a baixar per aquella escala mentres lo Farret anava afixant la corda pera sostenirme una mica, pero, ¡oh diu! la escala se'm acaba y encara no soch a baix; apoyat en lo darrer gràhó encench lo magnesi, y com a visió d'un mon desconegut, vaig apareixe a uns quatre metres desota meu, la meua imatge reflectida per un llach de tranquillas ayguas y resplandent de llum; emocionat contemplo aquell espectacle per llarga estona, y nerviós y disgustat per no poguer arribar al fons torno a pujar amunt. No cal dir lo greu que'm sapigue no tenir allavors 10 metres mes d'escala y una barca ab que completar la excursió; jo'm fonia veraderament; a més de que hauria necessitat cinch homes més allí baix pera ajudar-me y anar ab seguretat, però ab los de dalt no calia pensarli. Plegarem las escalas y ab racana tornarem al primer replá comunicant als de dalt lo resultat; y allavors començà la part més dificil de la exploració, puig al pujar lo feix d'escalas s'enredà ab lo fil del telèfono subterráneu, y tot plegat s'enallà entre las estretas estalagmites de que he parlat a la baxada. Aquell fou un moment d'angúnia pels de dalt y per nosaltres, puig quedavam del tot incomunicats ab ells, sense telèfono, sense escalas y sense corda, sols; completament sols dins aquell abim. Lo Farret començà a impacientarse y jo, recomanantli la calma, ab grans crits vaig procurar donar ordres als de dalt fentlos baixar lo feix altra vegada y tornant a provar si passaria per aquell estret, pero vengent que era impossible, faig baixar altra vegada las escalas fins a baix, las descarregol, y d'aquella manera ben estesa poguerem pujarlas ab tota facilitat. Cito tots aquestos detalls, perque se convença de que en las exploracions espeleológicas lo primer que'n necessita es sang freda, fins en los perills més grans y en las situaciones més apuradas, lo de contrari n'expone a una desgracia. Lo Farret fou pujat darrera'l feix d'escalas quedant jo tot sol allí dintre, fins que baixada altra cop la corda vaig lligarme, y a la senyal de la sirena començó a pujar a poch a poch sostingut del tot pels homes de dalt, pero al arribar al primer gràhó de la escala vaig ajudarlos a sostindre'l pes de la meua persona, arribant a dalt abutut del tot per tan llargas fatigas. Eran las 6 de la tarde, y per lo tant havia passat 6 horas sota terra.

Allavors mes volguts companys Pagés y Valls respiraren ab plaser, puig havien passat estones de veritadera angúnia, ja per ser aquella la primera exploració a que assistían, ja per las numerosas dificultats ab que toparém, y sobretot per l'important perill en que's trobaren de tenir-nos d'abandonar a sota terra per haverse calat foch a un bosch d'allí a la vora, perill que no'ns volgueren comunicar pera no espantarnos, pero que jo, arribat lo cas, hauria resolt molt senzillament fentlos tirar totas las escalas y cordas daltabaix perque no's cremessen, junt ab mantas y provisions de boca, y luego suposo que ja haurían vingut a buscarnos al sendemà, ó quan lo foch s'hagués apagat.

Hauria sigut realment un d'aquells espectacles que ni ab diners se troban, contemplar un foch desde cent metres sota terra, veure las flamas dalt de tot mentres un tremolava de fret!

N. FONT Y SAGÜE.

LAS COMARCAS

Alt Ampurdà

Figueras.—Durant aquestos últims dies, lo fret s'ha fet sentir de debó, apareguent totas las montanyas cobiertas de neu.

La companyia que actúa en nostre teatre, ha fet alguna reforma d'entre las sevas parts, pero no havém guanyat res per aixó, puig lo tenor, Sr. Romani, que va debutar diumenge passat ab la «Marina», nos ha resultat un cantore y res més. Va agradarnos, no obstant, lo senyor Pissarra, desempenant lo barítono, puig a una ven ben timbrada, uníx un perfecte coneixement de las taulas, per lo que'l felicitem. Tot lo demás non rignorem al tor.

Segons se diu, una Companyia té en estudi la construcció del nostre tan cacaraj canal, que seria de reconeguda utilitat per aquesta florent comarca, pero que

